№ 201 (2234)
1937 onoi sentiaabriin 1
SREDAA

14-xi ZILEE GARNA

Byxe oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komunlis (bolьşevlig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Moslin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriin gazeeta

Redaakciin aadras: Ulaan-Yde goorod, Centrsojuuziin, 19.

№ sen 10 mynge.

Soveed aviaaciin gaixamşag ilalta

Xyndete Ioosif Vissarioonoviç!

Soveed aviaaca bolbol yşөө nege ilalta tuilaa geze Tanda medeesexenь bajasxalantai baina. Aavgustiin 26-nai yder bidener bolbol S.V. Ilьjuuşinei konstryykciin. „CBK-26" samoliood deere 5 mingan kilomeetr gazarta tyrgen niidelgeer ulasxoorondiin gurban rekoordnuudii tuilababdi.

Bidener bolbol gazarta byxii beledxeleigee xydelmeri xeze baixadaa, agaarta niidze jabaxadaa, Tanai anxaraltaigaar şirten xaradag dyri şaraigiitnai, aviaaciin xynyyd tuxai Tanai anxaralii hanaza jabaabdi. Bidener bolbol bultanhaanь tyrgөөr, bultanhaanь deere ba bultanhaanь xolo niidxe gehen Tanai daabariii dyyrgeze delxein tyryy huurii agaarta abxiin tylөө өөriingөө şanga xydelmeriii saaşanь yrgelzelyyl xebdi.

Lioodçig—turşalgaşa V. KOKKINAAKI
Ştyrmaan A. BRIADIINSKI.

MYNӨӨDER HURALSALAI ŞINE ZIL EXILBE

Mynөө yder manai soveed hurguulinuudai yyden yrgenөөr neegdeze, hergeg elyyr bejetei, zunai nazar sagta amaraza şine xyse olohon hurguuliiin sogtoi edirşyyd suglaran orobo.

Huralsalai şine zil bolbol yngeregşe zil şingi, manai Buriaad-Mongoldoş, myn manai Aguu jixe SSSR oron sooş socialiis kylьtyyriin ba hurguuliiin xeregei yzegdөөgyi jixeer xygzen urgaxa jabadalda ton bexi materiaalьna baaza baiguulagdaad baihan ton zoxistoi erxe baidal deere exilbe. Eneeniii SSSR-ei Staalin Konstituuciin ilalta ba BMASSR-ei tyryyşiin Konstituucii batalan abhan jabadal ton tedeer gerşelze ygene. BMASSR-ei Konstituuca soo bolьşeviig paartiiin ba araduudai aguu jixe voozdь nyxer Staalinai xytelberieer BMASSR-ei socialiis baiguulaltada oldohon tuilai jixe amzaltanuud elieer xaruulagdahan ba bexizyylegdehen baina.

Bagşanarta tus tustanь nere zerge olgoxo ba tedeniii atistaacalxa tuxai, salin nemeexe tuxai, tomilolgiin xatuu zuram baiguulxa, bagşanarii helgeze ba syiөөlxe tuxai BK(b) P-iin CK-ai ba SSSR ei AKS-ai togtoolnuud bolbol hurguulinuudai ba bagşanarai xydelmeride ton jixe udxaşanartai baihan baina.

„Gegeerelei Arkomaadai sisteemede toxiooldohon pedologiis xazairaltanuud tuxai" BK(b) P iin CK-ai togtool, kontrrevoliycioonno xuurmag nauuka bolxo pedoloogiii eliryylze, pedogoogikiin ba pedogoogoi erxii texeryylxiin erilte, BK(b) P-iin CK-ai fevraalь-maartiin pleenymei togtoomzo ba nyxer Staalinai өөriingөө elidxel ba tygesxelei yge soo xelehen zaabari bolbol soveedai hurguulinuudai xydelmeriii yndehөөrenь haizaruulxa xeregte yngeregşe huralsalai zil soo xysetei zebseg bolhon ba ene huralsalai zilde byriş jixe udxaşanartai baixa baina.

Aradai daisanuud —kontrrevoliycioonno nacionaliistnuud, trockiis - buxaarintnai - faşiis aagentnuudai, Buriaad Mongoloi kylьtyyrne froontdo xorololgo xehenein buzagai muuxai faaktnuud eliryylegdehen, zarim hurguulinuud bolbol aradai daisanuudaar buzagairuulagdahan ba zarim gazarnuudta daisanuudai zyghөө hurguulinuudta şurgan oroxiin hedelgenyydii gargahan jabadainuud baihan baina.

Tiime tula, aradai daisanuudai xorololgiin xeişolongii darii usadxaxa ba huralsalai bolon xymyyzyylgiin xydelmeriii manai hurguulinuudta erxim deede şatadanь xyrter yrgeze tabixa zorilgo bolbol xamagai tyryyn poliitikan talaar xaralgan, obol nazagai jabadalnuudii xolodxon zailuulxa, revoliycioonno heremzee byri deeşenь yrgexe, bagşanarai ba aradai gegeerelei byxii xydelmerişedei dunda kriitike ba samokriitikii şuud zorigtoigoor jabuulxa, şine huralsalai zilii erximeer exilze, zilei esesteхuragşadai xojordoxi zilee nege klaasta yldexe, namar şalgaltada orolgii usadxaxa jabadal bolno. 1935-36 ondo BMASSR-ei 16 aimagai hurguulinuudta xojordoxi zilee yldegşed 15,2 proc. baihanaa 1936-37 ondo 11,6 proc., 1935-36 ondo namar şalgaltada oroxo bologşod 8,7 proc. baihanaa 1936-37 ondo 7,3 proceent xyrter xorohon baina. Ene talaar Jaruuniin ba Zakaaminai aimagai hurguulinuud jixe hain yre gargahan baixa jym. Mynөө zilde xojordoxi zilee yldegşedei ba namar şalgaltada oroxo bologşodoi tooji minimaalьna toodonь xyrter xoroxo johotoibdi.

Ene byxii zorilgonuudii amzaltataigaar dyyrgexiin tulada huralsalai zilei tyryyşiin yderhөө exilze xydelmeriee erximeer tabixa xeregtei baina. Huralsalai zilei tyryyşiin yderii manai hurguulinuud jamaraar ugtaza bainab gexede gol tyleb hurguulinuud xeşeelee exilxeer beledxeltei baihan bolboş dutuu dunda zyilnyyd yşөө olon baina.

Zişeelxede, Ulaan-Ydiin №9 exin hurguuli (erxilegşenь Boolotova) ger bairaa ton xozom bolhon xoino zahabarilhan ba dyrben bagşa dutuutai baihan aad, goorodoi gegeerelei tahagta mynөө xyrter medyyleegyi baihan baina; baha goorodoi zooniin Kalioonovskiin selьsoveedai Kliyyçevskoin ba Kalioonovskiin hurguulinuud gereigee zahabari ijyynь ijyylь haranuudta exilxe johotoi baihan aad, aavgustiin 20-do arai geze exihen baixa jym. Ene selьsoveedai tyryylegşe Zitiikin gegşiin hurguuliiin zahabarida mynge ygengyi xoirogoor xandaza baihan deerehee byxii xydelmerinь udaarhan baina. Gadana Ulaan-Ydiin şineer barigdahan №35 ba №36 hurguulinuud bolbol sentiaabriiin negende xeşeelee exilze şadaxagyi baina. Ene hurguulinuudai barilganь xadaa, barilgiin kontooroi axalagşa inzeneer Goreelovoi ene xeregte xaixaramzagyigөөr xandahan deerehee haatahan baina. Gadana goorodoi hurguulinuudta xari xelenei, istooriiin ba geomeetriiin debternyyd ba buriaad hurguulinuudta şine orfograafiiin gramaatika g. z. nom debternyyd dutamag baina. Gadana goorodoi ba xydөөgei hurguulinuudta bagşanar dutuu. Zişeelxede, goorodto 10 şaxau bagşanar dutuu, goorodoi gegeerelei tahag hurguuliiin 3 instryyktortoi baixa aad, negeş instryyktor ygei. Gadana, goorodoi hurguulinuudai 17 bagşanar bylenertejee mynөө yder xyrter bairagyi baina.

Myn goorodoi hurguulinuudta xaluun xool beledxexe jabadalda mynөө xyrter ugta banalaa tabiaagyi baiza baina.

Ede byxii dutuunuudii darii tyrgen jabuudtaa usadxaza, hurguuliiin nomoi yzelgii şuud jabuulxa xeregtei.

Tiigeed le baixadaa soveedai xyygedii komuniis johoor xymyyzyylen hurgaxa xyndete zorilgii deede şatadanь xyrter yrgeze şadagdaxanь damzaggyi.

Oktiaabriiin Aguu jixe sociáliis revoliyyciin XX oiji yiledberiiin şine ilaltanuudaar ugtaja

Buriaad-Mongol ASSR-ei byxii eregtei emegtei xydelmerişedte, byxii eregtei emegtei kolxoozniguudta, byxii azalşadta

Ulaan-Ydiin Yyzliiņ tymer zamaixidai xandaxa bişeg

Xyndete nyxedyyd!

Oktiaabriiin Aguu jixe socialiis revoliyyciin XX zilei aguu jixe oi dyteleze baina. Manai oronoi xydelmerişen angi xydөөnei azalşan niitetei sojuuz batalaad, Leenin—Staalinai paartiiin udaridalga dooro jabaza zasagaa gartaa abhan saghaanь xoişo xorin zil yngerbe. Ene xorin zil soo manai oron bolbol temesel ba ilaltanuudai aldarta zamii gargahan baina. Staalinai xojor tabanzilnyyd soveed oron delxein dyri şaraiji xubilgaba Socialiis bylgem gol tyleb baiguulagdaba. Manai oronoi xydelmerişed, kolxoozniguud, byxii azalşad bolbol Leenin—Staalinai paartiiin udaridalga dooro, araduudai geniaalьna voozdь, revoliyyciin lokomotiivai aguu jixe maşiniist tyrelxi inag Staalinai udaridalga dooro jabaza socialiis baiguulaltiin byxii froontnuud deere anuu jixe ilaltanuudii tuilaba. Aguu xysetei socialiis azyiledberi ba delxei deere tyryy zergiin tariaan azal baiguulagdaba. Xeden milioon ygeitei-dundaşadaltanai azaxuinuud kolxooz bolon negedebe. Kolxoozno baidal bexizeze baina. Manai oron dotor xydelmerigyidelge usadxagdaba, xyniii xynei eksploataacalxa jabadal ogtolon ygei xegdebe. Manai oron dotor ynen bodoto demokraati jabuulagdaza baina. Xeden milioon zonoi bajasxalan ba zargalan soveed oron delxei deere sesegleze baina. Ede byxii dabaltanuud bolbol ilahan socialiizmiin epooxiin aguu jixe dokymeent bolxo Staalin Konstituuca soo bişegdebe.

Nacionaalьna respyyblikenyyd, tereen soo manai Buriaad-Mongol respyyblike ton jixe urgaa, bexizee. Manai respyyblike bolbol Leenin—Staalinai nacionaalьna poliitikii xazaişagyi gyisedxehenei yndehөөr, paarti ba zasagai tuhalhanai aşaar ulas oronoigoo tyryy respyyblikenyydei zergede bagtalsaba.

Manai oron dotor socialiizmiin haruul haixan baişan gol tyleb baiguulagdaba. Xiorxo saxiuulşan—aguu xysete, ilagdaşagyi Ulaan Aarmi Oktiaabriiin dabaltanuudii xaruulalza baina. Leenin—Staalinai paartiiin udaridalga dooro şine haruul haixan azabaidalii tyxieereze baixadaa, soveed arad bolbol өөriingөө temesel ba xydelmerieer byxe delxein azalşalta syleөgөө olxiinь zamii xaruulza ygebe.

Araduudai aguu jixe voozdь nyxer Staalin Soveednudai Byxexolboonoi Onso VIII Xural deere xehen elidxel soogoo iize xelee hen:

„Temeselei ba xoxidolnuudai yngerhen zamai eseste, ilaltanuudaingaa hain yriin tuxai xeleze baigaa өөriin Konstituucatai bolxo geeşe ajatai haixan ba bajartai baina Jyynei tylөө manai xynyyd soxildohon ba byxe delxein istoorito ilaltanuudii xerxin olzo abhaniii medexede ajatai haixan ba bajartai baina. Manai xynyydei elbegөөr adxahan şuhan zygөөr xoohon oşoogyi, aşajaa ygehiinь medexede ajatai haixan ba bajartai baina".

Manai aguu jixe Exe oronoi ilaltanuud bolbol daisadii galzuuruulza, daisad tenxeegyi teşe jadalgan dundaa manai dabaltanuud teeşe mixaşa habaraa harbaixa tuxai, manai aguu jixe aradii daxin bogoolşolxo tuxai hanaaşalan baina. Gebeş tedenei zutar muuxai hedelgenyyd bejelyylegdexegyi gehen yiletei xairaldaggyi xatuu garaaraa butasoxigdohon angiiin daisanai ylegdelnyydei zyriltii nuga daraza, aradai daisad, japoon-neemec faşiizmiin aagentnuudai mogoi nurxaiji ongi tataza soveed arad bolbol doriuuzgai alxamaar ulam ulam uragşaa dabxina.

Soveed patriotiizmiin ylzyi haixan mederel manai aguu jixe socialiis Exe oronoi grazdaniiin byxenei ybsyynde dyle badaraza baina. Soveed arad bolbol aguu jixe ba ilagdaşagyi bolьşeviiguudai paartiii, tyrelxi ba inag Staaliniii xysete jixe zele tatan xyrieelze baina. Soveed arad bolbol dailaldaan deere tug xamagaalhan şingieer voozdьnoroo xamagaalza baina. Soveed arad bolbol өөriingөө paartida, өөriingөө Exe orondo xizaargyi duratai. Exe oronoigoo ilaltanuudii arbidxaxiin tylөө eseşegyi temesexeer uşar sagai toxiooldoo xada aguu jixe dabaltanuudii ybsyvgeeree xamagaalxaar, daisanda yxelei soxilto ygexөөr xezeede belen baina.

Byxii oron soo—faabrikanuud, zavooduud, şaaxtnuud, kolxoozuud deere socialiis myriisөө yrgenөөr delgereze baina. Manai oronoi azalşad bolbol Oktiaabriiin Aguu jixe socialiis revoliyyciin XX zilei oido xyndetei ugtalga belexeze baina. Yiledberiiin ilaltanuudii olodxoxo, azaxuin ba kylьtyyrne baiguulaltiin tysebii gyisedxexiin tylөө temeselde, azalşan olon tymenei ed xogşoloi baidalii ulam saaşanь haizaruulxiin tylөө temeselde, şine amzaltanuudii daban oloxo, manai aguu jixe Exe oronoi xyse şadalii bexizyylxe jabadalda şine şine amzaltanuudii tuilaxa g. m.—iimenyyd le jymeer aguu jixe oiji ugtamzalan temdeglexe johotoibdi.

Oktiaabriiin urdaxi myriisөөnde orogtii, Oktiaabriiin xorin zilei oido aşajiinь xariuulmaar ugtamza beledxegtii geze respyyblikiingee byxii eregtei emegtei xydelmerişedte, eregtei emegtei kolxoozniguudta, byxii azalşadta uriaalan xandaza bainabdi.

Zyyn-Sibiirei tymer zamai ba manai tahagai traansportniguud hyylei yjede xydelmeriee nelieed haizaruulaa Manai zam ulas oronoigoo tyryy zamuudai zergede orolsozo jabana. Aşaa teexe ba buulgaxa tyseb ylyybşelen gyisedxegdene. 1937 onoi tyryyşiin xagad soo texniis xurdabşalga 94 proc., ijyyli soo—109,9 proc. gyisedxegdebe Ijyyliiin 30 boltor xamag poojezdnuudii raspisaaniiin johoor jabuulza şadababdi. Xerbee 1936 ondo graafigai johoor byxii poojezdnuudai 18,6 proceentii yngergehen baibal, 1937 onoi ijyyliin 30 boltor graafigai johoor byxii poojezdnuudai 83,6 proceentii yngergөөbdi. Bidener amzahan tediigeeree hanaagaa amaruulalgyi, şine şine ilaltanuudii tuilaxiin xeinohoo şudarguu oroldozo. socialiis traansportiin çaasai mexaniizm şingieer xydelmerilexiin tylөө oroldozo bainabdi.

Manai tahag soo maşiniistnuudai, sleesarьnyydei, zoxioogşodoi, dispeedçernyydei, teegşedei dunda bolьşeviig xydelmeriiin zişee xaruuldag staxaanovtan yseen bişe. Edenteigee zergeşexii oroldon manai Yyzliin byxii tymer zamaixid yşөө jixe amzaltanuudii tuilaxa, aguu jixe oin ugtamzii yiledberiiin şine ilaltanuudaar temdeglexe baina.

Oktiaabriiin urteexi socialiis myriisөөnde oroxo zuuraa bidener өөhedөө iimenyyd ujalganuudii abxa bainabdi gebel:

1. Ygelei xydelmeride tyrgenөөr ba hainaar beledxexe, xamag byxii beledxelei xydelmeriii Oktiaabriiin XX zilei oi boltor dyyrgexe.

2. Byxii poojezdnuudii graafigai johoor zuun proceent yngergexe jabadalii tuilaxa. Parovoozuudai komeerçeskii xurdabşalgii tysebhөө 25 proceent ylyy gartar gyisedxexe. Texniis xurdabşalgii tysebei johoor 120 proc. xyrter nemegdyylxe.

3. Parovoozuudii remoonthoo erxim şanartaigaar gargaxa.

4. Aşaa teexe ba buulgaxa xydelmeriiin talaar tuilagdahan amzaltanuudii batadxan huurizuulxa, aşaa teexe ba buulgaxa tysebii 50 proceenthoo dooşo bişeer ylyybşelxe.

5. Xydelmeridөө avaari ba braak (golodoho) geeşii ogto lon ygei bolgoxo.

6. Vagonniguudai gemeer sostaavii negeş minuuta ylyy barixa ygei. Byyksiin xalahanhaa bolzo vagoon tahalalaa yleөdeg jabadal geeşii ugta ygei bolgoxo. Remoontiin pyynkt deere vagoonuudai yder byriin ylegdelii nyylь (ogt ba daggyi) bolgoxo.

7. Oktiaabriiin XX zilei oi boltor zamai dunda ba kapitaalьna remoontii xysed dyyrgexe.

8. Xelxiee xolbooji zişeete hain baidalda oruulxa, terenei xydelmeriii todo honor ba tahaldaagyi bolgoxo.

9. Ulaan-Ydede şine vokzaal tyxieerelgii togtoogdohon bolzorhoo 15 xonog tyryyn dyyrgexe.

10. Xynei baixa gernyydei barilga ba remoontiin byxii xydelmeriii Oktiaabriiin XX zilei oi boltor dyyrgexe.

11. Tymer zamaixid ba tedenei bylener byxen hunguuliiin şine xuuliii haitar oilgozo abxa jabadalii tuilaxabdi.

Ceex, smeene (xalaa), brigaada byxeniii staxaanovtanaa bolgoxiin tylөөde slyyzba, smeene ba brigaadanuudta socialiis myriisөө emxidxeje. Xydelmeridөө erximlehen smeenenyyd ba brigaadanuudta Oktiaabriiin Aguu jixe socialiis revoliyyciin XX zilei oin neremzete solo olgoxo.

Staxaanovtanai xydeleөnei xojordoxi oi bolxo aavgustiin 30-nai yderii staxaanov-krivonoosov vaaxtaar temdegleje.

Paarti ba zasag bolbol manai azaxuin xariuusalgata yçaastog bolxo xynde azyiledberiii udaridaxiin tula manai inag Arkoom nyxer L. M Kaganooviçii duudan abba. Şine Arkoom nyxer Bakyylinai udaridalga dooro şine ilaltanuudai tylөө, tymer zamai traansportiin ulam saaşaa xygzexiin tylөө byri zorimgoigoor temesexebdi.

Kapitaliis xyrielelge tuxai araduudai aguu jixe voozdь nyxer Staalinai xelehen ygii hanaza heremzejee ulam ulam yrgexebdi, aradai daisadii xair nair ygei hongi tataza yndehөөrenь halgaaxabdi, socialiis traansportii daisan etegeedei xaldaşagyi aguu jixe xerem bolgoxiin tylөө eseltegyi xydelmerilexebdi.

Buriaad Mongol oronoi eregtei emegtei xydelmerişed, eregtei emegtei kolxoozniguud, byxii azalşad aa! Oktiaabriiin urteexi myriisөөnde orogtii, yiledberiiin ilaltanuudai yrgen xargii deere garagtii!

Socialiis baiguulaltiin byxii yçaastoguud deere şine ilaltanuudii tuilaza, aguu jixe oin ugtamzii temdegleje!

Leenin—Staalinai paartiiin aguu jixe ba ilagdaşagyi tugii toiron zergejee nigta bolgojo!

Oktiaabriiin Aguu jixe socialiis revoliyyciin XX oi mandatugai!

Byxii delxein azalşadai esege oron bolxo manai aguu jixe Exe oron mandatugai!

Araduudai aguu jixe voozdь, socialiis resvoliyyciin lokomotiivai negedygeer maşiniist manai tyrelxi ba inag Staalin mandatugai!

Ene xandaxa bişeg bolbol Ulaan-Ydiin depoogoi ceexnyydei, Ulaan-Ydiin tymer zamai yyzliin şlyyzba, smeene, brigaadanuudai miiting deere batalagdaza gar tabigdaba.

Maarşal Demidei nygşehen tuxai

Mongol Arad Respyyblikiin seregei miniistr maarşal Demid gegşiin Moskvaa oşozo jabaxa zamdaa, poojezd soo, Taiga staanca şadar, aavgustiin 22 yder, sag busaar, genete nahanhaa nygşehen uşar bolbol xorotoi konseervohoo bolbo geze medeciiniin syydei ekspertiize olbo. Maarşal Demidii zamdanь ydeşeze tere vagoon soonь xamta jabalsahan Mongol Arad Respyybliikiin aarmiiin diviiziin komandiir Dzansanxorlo, majoor Dorziijev exenertejee, niislel Moskvaada Mongol Arad Respyyblikiin elşen tylөөlegşiin sekretaarь Gombosyryn gegşed myn konseervohoo bolzo ybeşelhen baina. Medeciiniin tuhalamziin erşyetei xemzeenyyd abtaza, majoor Dorziijev ba terenei exener bolon sekretaarь Gombosyryn gegşedei amiijiinь abaragdaa, mynөө tedenerei amin ajuulai gazaatai. Komdiiv Dzansanxorliin amiii abaraza şadagdaagyi, Dzansanxorlo zamdaa nygşehen baina. Eneenei byxii baidal şaltagaaniii elirxeilelgin myrdelge yrgelzelhөөr baina.

Mongol Arad Respyyblikiin seregei miniistr maarşal Demidei nygşehen beje aavgustiin 28 da Moskvaa jirebe.

Myn ene poojezdoor Mongol-Arad Respyyblikiin aarmiiin komdiiv Dzansanxorliin nygşehen beje jirelsebe.

Vokzaalda soveed ba mongoloi uidxar temdeglehen tuguud xiidxegdehen ba xyndete xaruul tabigdahan baigaa.

Maarşal Demidei nygşehen bejii ydeşehen proceessi Kazaansk vokzaalhaa krematooriiin (xynei xyyr xaiiuulxa) baişan xyrter oşozo, maarşal Demidei nygşehen bejii xailuulxiin urda uidxarai miiting bolbo.

Maarşal Demidei nygşehen bejii ydeşeze jabahan proceessiin urda tee SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai zyghөө, oborooniin Arkoom Soveed Xolboonoi Maarşal K. Jef. Voroşiilovhoo, Oborooniin Arkomaadhaa, gadaadiin xeregei Arkomaadhaa, niislel Moskvaada huugaa Mongol Arad Respyyblikiin elşen tylөөlegşiin zyghөө, myn Tyvaa Arad respyyblikiin elşen tylөөlegşiin zyghөө ba busadhaa tabigdahan eldeb yngiin guvaa haixan sesegyydeer şimegdehen baina.

Uidxarai miiting deere soveed zasagai nerehee gadaadiin xeregei Arkomoi orologşo B.S. Stomoniakoov, Oborooniin Arkoom, Soveed Xolboonoi Maarşal K.Jef. Voroşiilov ba Oborooniin Arkomaadai nerehee Oborooniin Arkoomoi orologşo, Soveed Xolboonoi Maarşal A.I. Jigorov, Mongol Arad Respyyblikiin zasagai nerehee Mongol Arad Respyyblikiin elşen tylөөlegşe Dendeb gegşed yge xelehen baina.

Maarşal Demid ba komdiiv Dzansanxorlo xojoroi yyrnenyyd hajadaa Ulaan-Baator xoto elegdene.

„N-209“ samolioodii bederelge

Moskvaa. (TASS). Xeito mylihen delain zamuudai moskvaagai raadiooceentr bolbol aavgustiin 29-nei yder raadiooteleefoonoor Amdeermatai jarildahan baina. Mynəe tende bagaa, agaarai ekspediiciin nacaalhnig Soveed Xolbooнoi Geroi nyxer Şevelioov bolbol Rydolьf aral ygeel yyleer xuşagdahan zandaa baina geze medeesele. Fraanca Ioosifoi gazar deere yylətei baina. Yylenei biilegteed baihan tuxai medeeji Amdeermada abamsaraa. Ekspediiciin „N-170“, „N-171“, „N-172“ koraablinuud: Amdeermabaa niideze, yyleer xuşagdaagyi aad, buuxada jixe taalamtai, Arxipelaagai nege aral deere ba Fraanca Ioosifoi gazar deere buuxa baina.

Ekspediicede xabaadagşad bolbol „N-209“ samolioodai bederelgede darui exilexe oroxoo jaaraza baina. Materiaalьna çaastinuudiinь bain baina.

Lioodçig Zadkoov aavgustiin 29-ei yder Moskvaagai sagaar ygleenei 7 çaasta miis Barroy niideze jiree. Zadkoov bolbol ledokool „Kraasinai“ jabaxiin tulada, 149-dexi meridiaanaar mylihe razveedkalan xarahan baina. „Kraasin“ bolbol magad nege baga xoixonuur 148-daxi meridiaanaar jabaza bolxoor xaraalagdaza baina.

LIOODÇIGUUD V.K. KOKKINAAKI BA A.M. BRIADIINSKI GEGŞEDEI REKOORDNO NIIDELGE

Aavgustiin 26-nai yder agaarai koraablinuudai baatarlig turşalgaşad—nyxed lioodçig V.K. Kokkinaaki ba ştyrmaan kapitaan A.M. Briadiinski gegşed inzeneer Ilьjuuşinai konstryykciin „CBK-26“ geze traansportno samolioodoor buungyi tyrgen niidelge xebe. Edener bolbol Moskvaa—Sevastoopolь—Sverdloovsk—Moskvaa marşruudtaigaar niidehen ba aşaagyigeer, 500, 1000 ba 2000 kilograam—aşaanuudtaigaar xuurai zamai samolioodai tyrgen jabadalai gurban rekoord tuilahan baina. Ameerikiin pilootanuud Tomlinsoon, Bartleesa ba fraanciin lioodçig Rossiiniiin rekoordnuud xolo orxigdoo.

Baatarlig lioodçig turşalgaşa V.Kokkinaaki ene rekoordto niidelgedee udaan ba narinaar beledxehen baina. Yngeregşe zilde ene samolioodoor xeden niidelgenyydii xehen baina, V.Kokkinaaki bolbol 500, 1000 ba 2000 kilograam aşaataigaar deere niidxe, ulasxoorondiin rekoordnuudii tuilazadyyrgeed, ene samolioodooroo tyrgen niidelgiin rekoordnuudii tuilaxii bodohon baina.

1937 onoi ijyyliin 23-nai yder V.Kokkinaaki bolbol A.Briadiinskitai xamta Moskvaa—Sverdloovsk—Moskvaa marşruudtaigaar niidhen baina. Kokkinaaki bolbol 2850 kilomeetr gazarii 8 çaas 50 minuuta soo jabahan baina.

Aavgustiin 26-nai yder ygleenei 4 çaas 15 minuutada Moskvaahaa niideed, ydeşelen 20 çaas 20 minuutada Fryynziin neremzete Centraalьna aerodroom deere busaza jirehen baina.

Centraalьna aerodroom deere lioodçig Kokkinaakiii oboroonii Arkoomii orologşo xojordoxi raangiin komandaarm Alksniis, komkoor nyxer Xriipin, negedexi raangiin seregei inzeneer nyxer Alьtoovski, suuta lioodçig nyxer Seevçenko ba busad zurnaliistnar ugtahan baina.

Kokkinaaki 16 çaasai torşo soo agaarai koraabliii zoloodoo. Lioodçighoo ba Ştyrmaanhaa gansal erelxeg zorig erigdehen bişe, myn jixe erdem, goritoi dyrşel erigdehen baina.

Leenin—Staalinai paartida bejee ygehen, socialiis Exe oronoi doriuun xybyyd—edener bolbol Staalin aviaaciin zygzeltiin tyyxede eehediingee geroilig niidelgeer şine gaixamşag xuudaha nemee Edener bolbol manai oronoi xyse şadalii byxii delxein urda daxindemonstraacalan xaruulaa.

SSSR-ei Profsojuuzuudai X xuralda delegaaduudii hungaxa zuram ba elьgexe delegaaduudai noormo tuxai

Byxe Xolboonoi Profsojuuzuudai Centraalьna Soveedai preziidiymei 1937 onoi aavgustiin 27-oi togtool.

1. Sojuuzai 15 mingan geşyydhee negen delegaadii şiidxexe duutaigaar SSSR-ei profsojuuzuudai X xuralda elьgeexe noormo togtooxo.

2. Profsojuuzuudai Byxexolboonoi xuralnuud deere SSSR-ei profsojuuzuudai X xuralda oşoxo delegaaduud niuusa johoor dungaa ygexe zuramaar hungagdadag baixa.

3. Sojuuzai 15 minga ba deeşe geşyydtei yiledberiiin oronuudta SSSR-ei profsojuuzuudai xuralda oşoxo delegaaduud sexe hungagdadag baixa.

4. Sojuuzai 15 mingan geşyydhee yldeeşenь, doloo minga taban zuunhaa deeşe baibal nege delegaadii şiidxexe duutaigaar hungaxa erxe ygtedeg baixa.

Azaglalta: Xuralnuud deere SSSR-ei profsojuuzuudai X xuralda delegaaduudii hungalgada SSSR-ei profsojuuzuudai arbadugaar xuralda delegaadii sexe hugaxa erxetei yiledberiiin oronuudai (15 minga ba deeşe sojuuzai geşyydtei) delegaaduud xamaadadaggyi baixa.

5. 15 minga ba dooşo geşyydtei sojuuzuud nege delegaadii şiidxexe duutaigaar hungadag baixa.

6. Zyblelsexe duutai delegaaduud SSSR-ei profsojuuzuudai arbadugaar xuralda hungagdaxagyi baina.

7. 1937 onoi ijyyliin 1-de baihan sojuuzai geşyydei bodoto toohoo delegaaduudii hungaxa baina.

BPCS-ai sekretaarь
N. ŞVEERNIG

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(TASS-iin medeeselnyydhee)

Zyyn froont

Aavguustiin 28-nai yder respyyblikiinxin bolbol Belьçiitehee baruun xoixonuur baigaa Pyeebla de Alьbaartan huuriniii ba ene rajoondo baigaa yimyyleeşenei okooponuudii ezelee. Respyyblixiinxinei nygөө gryypenь Midiaana huuriniii ezelee.

Sarogoossohoo zyyn urduur Eebro goloi nygөө talaar Vilьjamajoor de Galьjeegohoo dobtolozo jabaa respyyblikiinxin yimyyleeşenei poziicii ezelee.

Respyyblikiinxin bolbol Sycera seektor deere yimyyleeşenei xeden poziicanuudii myn ezelhen baina.

Teryeelihee baruun xoiguurxi seektor deere yimyyleeşen amzaltatai operaacanuudii xeze baina. Tedener bolbol xeden huurinuudta rajooniii yimyyleeşenhee seberlee.

Xoito froont

Yimyyleeşen aavgustiin 27-do Santandeerei uçaastog deere Markeera teehee dobtolhoor baina. Kaasar rajoondo aviaaciin tuhalamza doro jabaa yimyyleeşen respyyblikiinxidei poziicii ataakalaa. Respyyblikiin inzyyd şanga esergyyselge yzyylhenş haa argagyideze suxarihan baina,

Riimhee „Taanai“ medeesehenei johoor, Santandeer rajoondo baildaza jabaa itaaliin intervencioonno xesegyyd aavguustiin 14-hee 22 xyrter 325 soldaaduud ba 16 ofeseernuudaa aluulhan, 1616 soldaaduud ba 16 ofeseernuudaa şarxatuulhaa baina.

Aavgustiin 13-ai yder Leningraadai, Sergoo Ordzoni kiidziin neremzete, syydnenyydii bytөөxe zavood deere Xoito aarktikiin floodai flaagman—„Ioosif Staalin“ geze xysete ledokoolii tabilga bolbo.

ZURAG DEERE: „Ioosif Staalin“ ledokoolii tabiza baihan yjenь

Z. BALDANZABON

Sentiaabrь negen

Xoito tyynderәi
taladaş aag,
Kazaxstaanai
gubiilaş aag,
Kabkaaz uuliin
booridoş aag
Xaana, xaana
ilgaagyi
Haixan Soveed
oronoi
Haruul sengeleg
gazarta—
Sentiaabriiin negenei
yder
Hurguuliin yyden
neegdene.

Uula xada
dyylize
Uhan bulag
hamarza,
Nara halxinda
naadaza,
Nazar zundaa
zugaalhan
Tyg tymen
xyygedyyd
Bulgair syymkee
huibadza
Bajartai hurguulidaa
alxalna.

Paartiiin baiguulaltahaa

Xuuşanaigaa tyxelde orobo

Agiin aimagai partorganizaaciin toosoo hunguuliiin sag-laanuud bolhoor 4 hara bolbo.

Aimag dotorxi exin organizaacanuudaar toosoo-hunguuliiin sugiaanai bolzo baixa yjede, urdanь untaza baihan organizaacanuud hergehen şingi bolzo tysebөө tabiza, oloniitiin dunda poliitikan ba agetaaca propagaandiin xydelmeri jabuulagdaza, kriitika ba samokriitika yrgedxexiin xemzeenyyd abtaza exilee hen.

Ene toosoo-hunguuliiin suglaanai bolxo yjede paartiiin xydelmeri nege bişiixan haizarhan baigaa.

Paartiiin suglaan deere aimagai partorganizaaciin jabuulxa oiriin xydelmeriiin gol zyilnyydii elişeryylen zaaza rezoliyyce gargaa hen.

Aikoomai şine sostaav bolbol ene suglaanuud ba aimagai suglaan deere abtahan togtooloi yndehөөr paartiiin byxii xydelmeriii şinedxen tabiza haizaruulxanь geze naidagdaza baigaa hen Teed, mynөө bolxodo tere rezoliyyciin gol zyilnyyd xysendөө xyrgegdөөgyi baina.

Mynөө exin organizaacanuudaar partiijna propagaandiin xydelmeri jabuulagdanagyi. Polithurgaal ijyynь harahaa xoişo mynөө xyrter negeş bologgyi baina. Xoito ba urda Agiin, Sogto-Xangilai ba Aga Xangilai somonuudai kolxoozuudai brigaadanuud deegyyr agetacioono xydelmeri ogto jabuulagdanagyi.

Aikoomai instryyktonuud Barlakoov ba Bardiimova gegşed exin partorganizaacanuudai xydelmeriii haizaruulxa johotoi aad, byxeli zundaa gansaxan ybehө tariaanai xydelmeriiin xoinohoo jabahaar paartiiin xydelmeriii martaba.

Iime baidaltai deerehee paartiiin organizaacanuudai hunguuliiin yjede hergehen xydelmerinь daxin martagdaza baina. Şine hunguuliiin yjede garhan edibxi zeşeelii aimagai paartiiin komiteed tologoilozo abaad, ene edebxiiji xydelmeriee şinedxen tabixiin yndehen bolgozo şadaagyi baina. Ene xadaa Agiin aimagai paartiiin komiteed bolbol BK(b) Paartiiin Centraalьna Komiteedai fevraalь-maartiin pleenymei togtool ba nyxer Staalinai zaabariii oilgoogyi baihaniinь elirne.

Ene dutuugaa medereze, paartiiin xydelmeriii ynexөөrөө şinedxen tabixiin tylөө agiin aikoom jixe xydelmeri jabuulxa johotoi.

Agiin.

TASS-iin medeesel

Ene onoi aavgustiin 21-nei yder SSSR-ei Xitadta huugaa elьşen tylөөlegşe nyxer Bogomolov ba Xitadai gadaada xeregei miniistr Dooktor Van Çzy-gy gegşedeer, dobtololsoxogyi tuxai SSSR ba Xitad xojoroi xoorondo Naankin deere doogovor *) batalagdaba. Doogovoroinь teekst tolilogdono.

*) Doogovoroinь bodoto teekst ygleederei noomerto tolilogdoxo baina.

Informacioonno medeesel

Aavgustiin 21—28 ydernyydte komsomooloi Centraalьna Komiteedai IV pleenym bolbo. Pleenym bolbol „Komsomool dotor aradai daisadai jabuulhan xydelmeri tuxai“ nyxer Koosarevai elidxelii duulhan ba zybşөө xelsehen baina.

Komsomooloi Centraalьna Komiteedai Pleenym bolbol Centraalьna Komiteedai sekretaarьnarta nyxed Bogaçoov (komsomooloi MK-iin sekretaarь), Yytkin (komsomooloi leningraadai mozkoomoi sekretaarь), Beloboroodov (komsomooloi Goorьkiiin mozkoomoi sekretaarь) ba Temirgaalina (huragşa zaluuşuudai dundaxi xydelmeriiin talaar Centraalьna komiteedai xeltesii daagşa) gegş dii nemeze hungaba.

Pleenym bolbol nyxer Gorşeeninai ondoo xydelmeride (Osaaviaxiimai Centraalьna Soveedta) orohon deerehee, tereeniii Centraalьna Komiteedai biyroogainь geşyynde yldөөze, komsomooloi Centraalьna Komiteedai sekretaariiin tuşaalhaa sylөөlebe.

Centraalьna Komiteedai biyroogai geşyydte nyxed Bagaçoov, Yytkin, Beloboroodov, Voolkova, Sorookin, Mgelaadze, Brysniikin ba Nikiitin gegşedii nemeze hungaba.

Pleenym bolbol „Komsomoolьskajaa Praavda“ gazeetiin xariuusalgata redaaktorta nyxer Nikiitiniii batalba.

Komsomooloi CK.

Xile saxilgada nahan dotoroo yldexem

Aşxabaad, 27 (TASS). Ene haja SSSR-ei CGK-ai preziidiymei zasedaani deere Dunda Aaziiin xile deere 30 diversaantanuudtai geroiligoor dailaldaza, tedeniii buta soxihoooinь tylөө, xile saxigşa nyxer Trynoov gegşede Ulaan Tugai oorden bariuulagdaba. Trynoovtoi xamta ene dailaldaanda jabahan xile saxigşa—komsomool Dzykaanov gegşe myn ene haja SSSR-ei Dotoodiin xeregei Arkom nyx. N. S. Jezoovhoo „SSSR-ei gyrenei xilii geroiligoor xamagaalhanai tylөө“ geze bişegtei altan çaas şagnal abhan baina.

Dzykaanov bolbol ene xairtiin xariuuda—„Bi ene xairii gyised xariuulxab geze paarti ba zasagii naiduulnab, xile saxilgada nahan dotoroo yldexem“—geze bişebe.

Kolxoozoi pooli deere kombaajna xydelne

Aga. Urda-Agiin somonoi Staalinai neremzete kolxooz mynөө zilde 700 garan gektaar tariaanai urgasa xuriaaza abxa baigaa. Mynөө zilde tariaanainь urgasa urda urdiinxihaa ylemze hain, urgasiin şanarii şalgaxa MTS-ei komiisaar 5-daxi şatar abtahan baina.

Ene kolxooz tariaa xuriaalgiin xydelmeride xereglegdexe maşiina zebsegee sym hainaar beledxeze, aavgustiin 24-hөө exilze oroo. Mynөө tariaanainь pooli deere 3 brigaada 2-2 zaadkatai xydelmerilze, aavgustiin 29-nei medeegeer 74-5 gektaar ovioos, 25 gektaar şeniice ba 7,5 gektaar greşyyxe xadaad jabana. Gad na, Agiin MTS-ei nege kombaajna xydelmerilene.

C. Dansaraanov.

300 gektaar tariaa xuriaagdaba

Selenge. Orongiin somon bolbol aavgustiin 25-ai medeegeer, somon soogoo 300 gektaar tariaa xuriaaza abba.

Ene somon dotorxi byxii kolxoozuudhaa Jerbaanovai neremzete kolxooz ba „Kylьtyyra“ kolxooz xojor tyryyn jabana.

„Ulaan-Orongo“ kolxoozdo 2 kombaajna jabana. „Kylьtyyra“ kolxoozdo 1 kombaajna jabana.

Tariaa xuriaalgiin exilhenhee xoişo boroo zura orozo haad bolhon bolboş, mynөө jamar haad ygei, kombaajnuudanь yder dyyren haisaar xydelmerilze jabana.

Ene zilde tus somonoi urgasa ton hain. Kolxoozniguud bolbol mynөө zilde azaltyderei 10 kilograam şaxuu tariaa xubaaxa geze jixe urmatai, xyxiyyn xydelmerilz jabana.

Jym Cerenşi.

Iraanai gadaada xeregei miniistr Moskvaa jirebe

SSSR sooguur garza, heeva oşoxoo jabahan, Iraanai gadaada xeregei miniistr jon Samiii aavgustiin 26 ydeşe Moskvaada buuba. Kurskiin vokzaal deere nojon miniiji gadaada xeregei Arkomisaarii tyr orologşo nyxer V. P. Potioomkin, gadaada xeregei Arkoomii orologşo nyxer Stomoniakoov ba busad ugtahan baina.

Miniistr bolbol Moskvaa xedii xonogto baixa baina.

Xariuusalgata redaaktor B. VAANÇAGIIN

BMASSR-ei Gegeetyylxe Arkoomoi 1937 onoi ijyyliin 20 noi yderei № 339 prikaazaar batalagdaba.

Nom debter xudaldaxa Buriaad-Mongoloi negedelei BALAANS

1937 onoi jɑnvaariin 1-de

AKTIIV	Xamta	PASSIIV	Xamta
1. Yndehen zөөrinyyd	10648—91	1. Ustaavna foond	913480—72
2. Myngen zөөrinyyd	33355—73	2. Kreditoornuud	190161—98
3. Ed tovaar zөөrinyyd	602332—21	3. Xydelmerişed ba albaxaagşad	7583-38
4. Toosoondo baihan zөөrinyyd	81797—59	4. Ed tovaarta sen nemelge	81412-88
5. Onsogoilogdohon zөөrinyyd	1875—68	5. Urda zilnyydei sugluulaltanuud	14204—31
6. Toosooto zilei geegdelnyyd	213021—95		
Urda zilnyydei geegdelnyyd	263918—19		
Balaans	1206953—27		1206953—27

Balaansiin gazaateexi statьjaanuud

Edelel xeregselei amortizacioono xubi	1880—00	Edlel xeregselei eleze xuuşaralta	1880—00

Geegdel ba sugluulaltanuudai sçood

Tere zilei geegdelnyyd			
1) Uhanai yjerlel ehee gemteze yxehen literatuura	10648—91	1) Urda zilnyydei sugluulaltanuud	14204—31
2) Literatuuriin ximdaraulga ba usadxalga	8768—63	1937 onoi janvaarь negen deere geegdelnyydei SAALЬDO	462738—84
3) Xudaldaanai jabuulgiin yre	64905—70		
4) Naidabarigyi abalgiin rezeervenyydii boliuulhanhaa	3080—48		
5) Tovaar elьgeegşedtei batalhan doogovoroi johoor abtaatai jalanuud ba peeninyyd	50428—67		
6) Urda zilnyydei geegdelnyyd	263918—19		
Balaans	476943—15	Balaans	476943—15

Nom debter xudaldaxa Buriaad-Mongoloi Negedelei direektor Semioonov
Axalagşa buxgaalter Çernoov.

Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь—3-23, сельхозотдел—7-55, промотдел—7-05

Noomer gargagşa B. DUGAAROV Verstaalagşad: D. BALDAANOV, C. DAMBAAJEV. BMASSR-ei Niut. Azyiledberiin arkomaadai tipograaf. Ypolglavliit 871